

«ՍԵՎԱՆԻ Խ.ԱԲՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

**ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ**

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ   **Չետագոտական աշխատանքի կազմակերպումը
մաթեմատիկայի դասավանդման ընթացքում**

ՀԵՂԻՆԱԿ   **Անուշ Մաթևոսյան**

ԽՈՒՄԲ/ԱՌԱՐԿԱ/   **I / Մաթեմատիկա/**

ՍԵՎԱՆ 2023

Բովանդակություն

Ներածություն	2
Հետազոտական աշխատանք.....	3
Հետազոտական գործունեության բաղադրիչները.....	5
Սովորողի հետազոտական աշխատանքի խնդիրները.....	7
Հետազոտական գործունեության ընթացքում ձևավորվող ուսումնական կարողություններն ու հմտությունները	8
Հետազոտական աշխատանքի կատարման փուլերը	8
Սովորողների հետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը	12
Եզրակացություն	15
Օգտագործված գրականություն	16

Ներածություն

Միջակ ուսուցիչը շարադրում է,
Լավ ուսուցիչը բացատրում է,
Վարպետ ուսուցիչը ցուցադրում է,
Մեծագույն ուսուցիչը ներշնչում է:
Ոհյյամ Արթուր Ուոլդ

Հանրակրթության ժամանակակից վիճակը բնութագրվում է նոր կրթական տեխնոլոգիաների և ծրագրերի մեծ քանակով: Ընդ որում ուշադրության կենտրոնում կրթության որակի բարձրացման համար նախապայմանների ստեղծումն է: Կրթական համակարգի հիմնական օղակը հանրակրթական դպրոցն է, որի բարելավման ծրագիրը ենթադրում է ոչ միայն սովորողի կողմից որոշակի քանակությամբ գիտելիքների յուրացում, այլ նաև նրա անհատականության, ճանաչողական և ստեղծագործական կարողություններ ձևավորում և զարգացում: Հանրակրթական դպրոցը պետք է սովորողի մոտ ձևավորի համընդհանուր գիտելիքների ամբողջական համակարգ, հմտություններ, կարողություններ /այդ թվում նաև ինքնուրույն գործունեության կարողություններ/, պատասխանատվություն, այսինքն ձևավորի արժեհամակարգ: Դպրոցական կրթության նպատակը կայանում է մարդուն գործնականում անհրաժեշտ գետելիքներ տալու և անձի ձևավորման ու զարգացման մեջ: Ժամանակակից կրթությունը պահանջում է սովորողների համար ստեղծել պայմաններ գիտելիքների պաշար կուտակելու, դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ձեռք բերելու, ստեղծագործելու պոտենցիալը մեծացնելու, մտածողությունը և ընդունակությունները զարգացնելու: Դպրոցի հիմնական նպատակը պիտի լինի աշակերտին սովորեցնել սովորել, նոր գիտելիքներ ձեռք բերել, եզրահանգումներ կատարել և այլն: Այս խնդրի լուծմանը մեծապես նպաստում են ուսումնական գործընթացում հետազոտական աշխատանքներ տարրերի կիրառումը:

Հետազոտական աշխատանք

Հայրենական կրթության բարեփոխումները ենթադրում են ուսման որակի բարձրացման համար պայմանների ստեղծում ուսուցման ավելի արդյունավետ միջոցների կիրառմամբ: <<Նոր>> դպրոցի ակտուալ խնդիրն է համարվում սովորողների ուսուցման իրականացումը ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի միջոցով: Այսպիսի խնդիրը պահանջում է դպրոցականների հետազոտական աշխատանքներ կատարելու հմտությունների նպատակաուղղված զարգացումը, որը նպաստում է անհատի ազատ մտածելակերպի զարգացմանը, գիտելիքներ ձեռք բերելու անհրաժեշտության գիտակցմանը:

Սովորողը հետազոտական գործունեության ընթացքում տիրապետում է դիտարկումների, փորձարկումների, փաստերի համապատասխանեցման և ընդհանրացումների որոշ հմտությունների, ընդ որում հետազոտական աշխատանքի կատարման ընթացքում կատարվում է մաթեմատիկային բնորոշ մտածողության ոճի և մեթոդների տիրապետում, դաստիարակում է սեփական փորձին գիտակցված մոտեցում, ձևավորվում է ստեղծագործական գործունեության բնավորության գիծ և գիտակցված հետաքրքրություն մաթեմատիկայի տարբեր բնագավառների նկատմամբ:

Սովորողների գիտահետազոտական գործունեություն ասելով հասկանում ենք նրանց ներգրավումը գիտական խնդիրների լուծման մեջ, որը նրանց համար կդառնա նոր գիտելիքների ձեռքբերման միջոց: Ուսումնական հետազոտությունը գիտական հետազոտությունից տարբերվում է նրանով, որ չի ենթադրում նոր հայտնագործությունների կատարում:

Ուսուցման գործընթացում հետազոտական աշխատանքի ներառումը ունի որոշակի նպատակներ:

- Մաթեմատիկայի ուսուցման ընթացքում սովորողի աշխարհայացքի ձևավորում:
- Առավել կարող աշակերտների հայտնաբերում և նրանց ստեղծագործական ընդունակությունների զարգացում:
- Սովորողներին ինքնակրթության և ինքնազարգացման գործընթացում ներառում:
- Սովորողների ինքնուրույն աշխատելու հմտությունների և կարողությունների զարգացում, գիտելիքների ավելացում:

Այս նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ է լուծել հետևյալ խնդիրները.

- Օգնել սովորողներին տիրապետելու դպրոցական դասընթացում չընդգրկված գիտելիքների
- Սովորեցնել աշխատել գիտական գրականությունով
- Սովորեցնել գիտական հետազոտության մեթոդներն ու հնարները:

Հետազոտական գործունեությունը կարելի է կազմակերպել երեք մակարդակներով՝ դպրոցական, ուսումնա-հետազոտական և գիտա-հետազոտական: **Առաջին մակարդակը** հնարավորություն է տալիս ներգրավել սովորողների բավականին մեծ քանակ, սակայն թեմաները լինում են պարզ, աշխատանքը իրենից ներկայացնում է որևէ հարցի պատասխանի որոնում սկզբնաղբյուրներում:

Երկրորդ մակարդակը սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելուն զուգընթաց պահանջում է փորձարկումների անցկացում, աղյուսակներ, գրաֆիկներ, դիագրամներ կազմելու համար տվյալների կուտակում:

Երրորդ մակարդակում անհրաժեշտ է ուսումնասիրվող թեմայի վերաբերյալ կատարել տրամաբանական եզրահանգումներ, մեկնաբանություններ և այլն:

Հետազոտական գործունեությունը սովորողներին հնարավորություն է տալիս ինքնահաստատվել: Նա սովորում է իր գործունեությունը պլանավորելիս քննարկել սպասվելիք արդյունքները: Բարդ, մինչև վերջ չպարզաբանված խնդիրներով զբաղվելը սովորողներին դարձնում է ավելի լուրջ իրենց որոնումներում:

Սովորողների հետազոտական գործունեության կազմակերպման ձև է նաև զեկուցումների պատրաստումը խորհրդաժողովների համար: Խորհրդաժողովի մասնակցելու համար սովորողը պետք է զբաղվի հետազոտական աշխատանքով, լավ ելույթի համը նա պետք է կատարի լուրջ գիտական հետազոտություն. Ուսումնասիրի մեծ քանակությամբ գրականություն, առաջադրի հիպոթեզներ, կատարի եզրահանգումներ, ձևավորի աշխատանքը և այլն:

Հետազոտական աշխատանքի կազմակերպման ավելի արդյունավետ ձև է սովորողների զույգերով աշխատելը: Այս դեպքում աշխատանքի որակը և արդյունավետությունը ավելի բարձր է, քանի որ սովորողները թեման բազմիցս քննարկում են, խորհրդակցում են, ուղղում են սխալները և թերությունները:

Հետազոտական գործունեության բաղադրիչները

Գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների կիրառումը սովորողներին կյանքի պատրաստելու կարևորագույն պայման է, ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներում տեսությունը գործնականի հետ կապելու ուղի: Գիտելիքները միջոց են իրական երևույթների և առարկաների հատկությունները հասկանալու համար, իսկ հմտություններն ու կարողությունները՝ որևէ գործունեության ընթացքում դրանք կիրառելու: Գիտելիքի կիրառության կարևորագույն ֆունկցիաներից է նոր գիտելիքի ձեռք բերումը, այսինքն գիտելիքը իմացության գործիք դարձնելը:

Հմտությունների և կարողությունների շարքում կարելի է առանձնացնել հետազոտական գործունեության հիմնական բաղադրիչները:

բաղադրիչ	գործողություն
<i>Որոնողական</i>	Ձևակերպել մաթեմատիկական խնդրի դրվածքը, մեկնաբանել հետազոտության արդիականությունը և անցկացման նշանակությունը, առաջարկել վարկածներ և պլանավորել հետազոտության ընթացքը, հստակեցնել նպատակը, դրան հասնելու միջոցները, վերլուծել աշխատանքի արդյունքը և գնահատել
<i>մեթոդական</i>	Որոշել հետազոտության օբյեկտը, պարզաբանել կառուցվածքը, հետազոտության մեթոդներն ու միջոցները, հիմնավորել ընթացքում օգտագործվող հասկացությունները, մոտեցումները, տեսական նյութը և այլն
<i>կազմակերպչական</i>	Աշխատել տեղեկատվության տարբեր աղբյուրների հետ, կատարել դիտարկումներ և մտային փորձարկումներ, ստուգել ստացված տվյալների ճշտությունը, տիրապետել ապացուցման մեթոդներին և պնդումների հերքելուն, տարբերել հասկացությունների բովանդակությունը և ծավալը, ընդհանրացնել մաթեմատիկական փաստերը
<i>արդյունավետություն</i>	Ձևակերպել և հրապարակել հետազոտության արդյունքները, պատրաստել զեկուցում, վարել երկխոսություն հետազոտության թեմայով, ձևակերպել գիտական գրագետ տեքստ՝ նշելով օգտագործված գրականությունը, ներկայացնել թեզիսներ, ներածական բաժինը, տեսական մասը

Սովորողի հետազոտական աշխատանքի խնդիրները

Սովորողի հետազոտական աշխատանքի խնդիրներն են.

1. Ստեղծել պայմաններ սովորողի հետազոտական աշխատանքի համար. հստակեցնել աշխատանքի նպատակը և խնդիրները, ընտրել նրա կատարման միջոցները, փոխհամագործակցել ընդհանուր նպատակի հասնելու համար, գնահատել ձեռք բերված արդյունքները:
2. Ստեղծել պայմաններ մասնագիտական կողմնորոշման համար. Սովորեցնել կողմնորոշվել մասնագիտությունների աշխարհում, մասնագիտական կրթության համակարգում, գնահատել սեփական հնարավորությունները և հետաքրքրությունները, ձևավորել գիտելիքներ և կարողություններ, որոնք կունենան հիմնարար նշանակություն մասնագիտական կրթության ոլորտում:
3. Ստեղծել պայմաններ սովորողների մոտ ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերելու, հիպոթեզներ առաջադրելու, եզրահանգումներ անելու կարողության ձևավորման համար:

Սովորողներին հետազոտական գործունեության սովորեցնելը հնարավոր է իրականացնել ինչպես դասապրոցեսում, այնպես էլ լրացուցիչ արտադասարանական աշխատանքի միջոցով: Հետազոտական աշխատանքների սկզբունքների ուսուցումը ընթանում է փուլերով՝ հաշվի առնելով սովորողների տարիքային առանձնահատկությունները, հետազոտական գործունեության բոլոր գործոնների ձևավորման նպատակաուղղվածությունը:

Հետազոտական գործունեության ընթացքում ձևավորվող ուսումնական կարողություններն ու հմտությունները

1. *Անդրադարձելու* – աշխատանք կատարելու ժամանակ կարող են առաջանալ բազմաթիվ խնդիրներ, որոնց հաղթահարումը առաջացնում է անդրադարձում: Օրինակ, սովորողի մոտ կարող է հարց առաջանալ.

-Ի՞նչ տվեց ինձ այս նախագիծը:

- Ինչը ինձ մոտ լավ չստացվեց իմ մեղքով, ինչպես հետագայում խուսափել անհաջողությունից:

- Ինչը ինձ մոտ լավ չստացվեց օբյեկտիվ պատճառներով, ինչպես վարվել հետագայում նման դեպքերի առնչվելիս:

-Եթե ամեն ինչ հաջող է ընթացել, ո՞րն է այդ հաջողության գրավականը:

2. *Մտավոր գործունեության*- գաղափարների առաջադրում, խնդիրների ձևակերպում, վարկածների առաջադրում, աշխատանքի կատարման մեթոդների և միջոցների հիմնավորված ընտրություն, ինքնավերլուծություն:

3. *Որոնողական/հետազոտական*/- ինֆորմացիայի կուտակում, որոնում կատարում, համացանցում, հիպերտեքստերում, որոնման բանալի-բառերի հստակ ձևակերպում:

4. *Ներկայացնելու* – բանավոր հաղորդման կառուցում, աշխատանքի առավել լավ ներկայացման ձևերի և միջոցների ընտրություն, շնորհանդեսների պատրաստում, աշխատանքի վերաբերյալ հաշվետվությունների կազմում:

5. *Տեղեկատվական* – ինֆորմացիայի կառուցվածքայնացում, ստացում, փոխանցում, պահպանում, որոնում, գլխավորի երկրորդականից առանձնացում:

6. *Հաղորդակցական* – ուրիշների լսել և հասկանալ, ինքնարտահայտվել, համագործակցել խմբի ներսում և այլ մարդկանց հետ, գնալ փոխզիջումների, պատասխանել չպլանավորված հարցերի:

Հետազոտական աշխատանքի կատարման փուլերը

1. Հետազոտական աշխատանքի պլան

❖ Հետազոտության թեմայի ընտրում

❖ Խնդիրների ձևակերպում

- ❖ Վարկաձևերի առաջադրում
- ❖ Մեթոդների և միջոցների ընտրում
- ❖ Աշխատանքի ալգորիթմի քննարկում
- ❖ Հնարավոր ինֆորմացիայի աղբյուրների քննարկում
- ❖ Սովորողի ինքնուրույն աշխատանք
- ❖ Միջանկյալ արդյունքների քննարկում
- ❖ Ստացված արդյունքների և եզրակացությունների պաշտպանում
- ❖ Աշխատանքի ներքին գնահատում
- ❖ Աշխատանքի արտաքին գնահատում

2. Հետազոտական աշխատանքի կառուցվածք

- ❖ Ներածություն, որը ցույց է տալիս հետազոտության նպատակը
- ❖ Հիմնական մաս, որտեղ նշվում է ուսումնասիրվող նյութի մանրամասն նկարագրությունը, կատարվում է ընդհանրացումներ, վերլուծություններ, հիմնավորվում է ընտրված տեսակետը, նշվում է օգտագործված գրականության ցանկը:

3. Հետազոտական աշխատանքի ձևավորում

- ❖ Տիտղոսաթերթ / որտեղ է կատարվել աշխատանքը, թեման, հեղինակը, դեկավարը/
- ❖ Ներածություն
- ❖ Հետազոտության նյութերը և մեթոդները
- ❖ Հետազոտության արդյունքները
- ❖ Ստացված արդյունքների քննարկումը
- ❖ Եզրակացություն
- ❖ Սկզբնաղբյուրների և օգտագործված գրականության ցանկ
- ❖ Հավելվածներ /աղյուսակներ, գրաֆիկներ և այլն/

4. Հետազոտական աշխատանքի ներկայացում

Սովորողի կողմից հետազոտական աշխատանքի ներկայացման օրինակելի պլան

- ❖ Հետազոտության թեման
- ❖ Նպատակը
- ❖ Աշխատանքի ղեկավարը
- ❖ Հետազոտվող նյութի բնութագրերը
- ❖ Հետազոտության իրականացման մեթոդոլոգիան
- ❖ Ում հետ է համագործակցել
- ❖ Օգտագործված նյութեր, սարքավորումներ
- ❖ Ստացված տվյալների լուսաբանում
- ❖ Դրանց մշակման մեթոդները
- ❖ Հետազոտության արդյունքների ներկայացում /շնորհանդես, աղյուսակներ, դիագրամներ, գրաֆիկներ/
- ❖ Հետազոտության արդյունքների վերլուծություն
- ❖ Եզրակացություններ

5. Հտազոտական աշխատանքի գնահատում

Հետազոտական աշխատանքի գնահատման չափանիշներ

Աշխատանքի նախապատրաստման և կատարման գնահատական

- ❖ Թեմայի ընտրության հիմնավորված լինելը
- ❖ Թեմայի բացահայտման ամբողջականություն, ինքնուրույնություն
- ❖ Ինֆորմացիայի կառուցվածքայնացում
- ❖ Նորույթը բացահայտվող թեմայում
- ❖ Թեմայի արդիականության աստիճանը
- ❖ Սկզբնաղբյուրներին հղումների և մեջբերումների առկայություն

Աշխատանքի արդյունքի գնահատական

- ❖ Աշխատանքի գործնական ուղղվածությունը/արդյունքի առկայություն/

- ❖ Պատասխանի որակ /գեղագիտական ձևավորումը,ինֆորմացիայի կառուցվածքայնացումը,ստանդարտ չափանիշներին համապատասխանությունը/
- ❖ Կատարված աշխատանքի վերլուծությունը, անկախ քննադատության առկայություն

Աշխատանքի ներկայացման գնահատական

- ❖ Ներկայացվող նյութի և հետազոտվող խնդրի համապատասխանություն
- ❖ Նյութի մատուցման որակ /թեմայի լրիվ լուսաբանում, հինքնուրույնություն, հիմնավորում/
- ❖ Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների գիտակցված տիրապետման մակարդակ
- ❖ Թեմային խնդրին տիրապետելու մակարտակ
- ❖ Նյութի՝ լսարանին մատչելիության աստիճան
- ❖ Կանոնակարգի պահպանում

Սովորողների հետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը

Հետազոտական աշխատանքների կիրառումը դպրոցում պետք է նպաստի սովորողների մոտ ուսման նկատմամբ հետաքրքրությունների մեծացմանը, սովորելու ցանկության խթանմանը: Դրա համար այն հարկավոր է կազմակերպել ճիշտ, որպես հիմնական դասի նյութի լրացում:

Բոլորին է հայտնի, որ երկրաչափությունը բարդ առարկա է, սովորողներից շատերը դժվարանում են այն յուրացնել և խուսափում են սովորելուց: Ռուս մաթեմատիկոս և մանկավարժ Շարիգինը երկրաչափությունը համարում էր <<վիտամին ուղեղի համար>> և առաջարկում երկրաչափության տարրերի ուսուցումը սկսել 5-6-րդ դասարաններից և այն սերտորեն կապել շրջակա աշխարհի հետ, ձևավորել տարածաչափական պատկերացումներ, ինքնուրույն չափումներ կատարելու կարողություն, մեծ ուշադրություն դարձնել գիտելիքների գործնականում կիրառելու կարողությանը:

Առաջարկում եմ այդպիսի աշխատանք անցկացնելու մի օրինակ:

Թեման - <<Ուղղանկյունանիստի ծավալը>>

Նպատակը- սովորեցնել պատկերել ուղղանկյունանիստ, հաշվել տրված մոդելի ծավալը:

Կահավորումը – Ուղղանկյունանիստերի, խորանարդների մոդելներ, քանոն, գունավոր մատիտներ:

Աշխատանքի ընթացքը –

1. Պատկերել ուղղանկյունանիստ, նշանակել այն, չմոռանալ երևացող և չերևացող նիստերի ու կողերի մասին:
2. Պատկերել խորանարդ, նշանակել այն, չմոռանալ երևացող և չերևացող նիստերի ու կողերի մասին:
3. Գրել ուղղանկյունանիստի և խորանարդի ծավալների բանաձևերը:

Յուրաքանչյուր աշակերտին տալ մի մոդել և հանձնարարել ինքնուրույն աշխատանք.

1. Չափել մոդելի երկարությունը, լայնությունը, բարձրությունը և գրառել արդյունքները:

2. Օգտագործելով երեք գույնի մատիտներ՝ եզրագծել հավասար կողերը նույն գույնի մատիտով:
3. Հաշվել մոդելի ծավալը:
4. Հաշվել մոդելի յուրաքանչյուր նիստի ծավալները:
5. Կատարել եզրահանգում հանդիպակաց նիստերի մակերեսների վերաբերյալ և գրառել այն:
6. Հաշվել մոդելի լրիվ մակերևույթի մակերեսը:

5-րդ դասարանի աշակերտները այս աշխատանքը կատարում են սիրով: Արդյունքում նրանք կարողանում են կատարել պարզագույն գծագրեր, այդ թվում՝ տարածաչափական, սովորում են պարզ երկրաչափական պատկերների հատկություններ, ձեռք են բերում այդ հատկությունները ինքնուրույն վերլուծելու կարողություններ: Բացի այդ, ձևավորվում է երկրաչափություն առարկայի նկատմամբ վերաբերմունք՝ որպես հետաքրքիր և կիրառական գիտություն:

Ավելի բարձր դասարանների հետ աշխատելիս թեմայի ընտրությունը կարելի կատարել դասի ընթացքում համապատասխան իրավիճակ ստեղծելով. դասի նյութը բացատրելիս կամ աշակերտի պատասխանը լսելիս կատարել հարցադրում: Օրինակ. << Մենք միշտ խոսում ենք հավասարան *իրական* արմատների մասին, իսկ ինչու՞, կան արդյոք այլ տիպի արմատներ>>: Նման հարցադրումից հետո կարելի է առաջադրել ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք կոմպլեքս և հիպերկոմպլեքս թվերի մասին:

Հետազոտական աշխատանքի թեման պետք է ընտրել այնպես, որ աշխատանքը չնմանվի ռեֆերատի, պարունակի լուծում պահանջող խնդիր, անհրաժեշտ լինի թեման ուսումնասիրել տարբեր տեսանկյուններից, վերլուծություններ և եզրահանգումներ անել:

Կարելի է առաջադրել, օրինակ, այսպիսի թեմաներ.

- Պարամետրեր և բացարձակ արժեքներ պարունակող հավասարումների լուծման մեթոդներ:
- Պարամետրական հավասարումների լուծում քառակուսային եռանդամի արմատների հատկությունների կիրառմամբ:
- Տոկոսների կիրառական նշանակությունը ժամանակակից կյանքում:

Թեման ընտրելուց հետո հետազոտական աշխատանքի մասնակիցներին հանձնարարում ենք ուսումնասիրել տեսական նյութը, օգնում ենք կուտակել անհրաժեշտ ինֆորմացիա նախնական մշակումների համար: Կարևոր է, որ աշակերտները աշխատանքը կատարեն ինքնուրույն, ոչ թե անմիջապես համացանցում որոնեն պատրաստի մշակումներ, ինչը շատ հաճախ է կատարվում: Այս կերպ սովորողը հազիվ թե կարողանա յուրացնել ուսումնասիրվող նյութը, առավել ևս՝ ինքնուրույն լուծել առաջադրվող խնդիրները: Աշխատանքի ընթացքում առաջացող բազմաթիվ հարցերի պատասխանները ևս աշակերտները պետք է կարողանան գտնել ինքնուրույն:

Եզրակացություն

Այսպիսով, ի՞նչ նշանակություն կարող է ունենալ հետազոտական աշխատանքների իրականացումը ուսումնական գործընթացում: Եթե այն դիտարկենք որպես սովորողի գնահատականի բարձրացման միջոց, հազիվ թե նշանակալի արդյունքի հասնենք: Իսկ եթե դիտարկենք որպես աշակերտի հնարավորությունների ընդլայնման, սկզբունքորեն նոր հասկանիշների ձեռք բերման, ինքնուրույն մտածողության զարգացման, նոր գիտելիքների յուրացման միջոց, ապա հետազոտական գործունեությունը կունենա մեծ նշանակություն և կտա ցանկալի արդյունք:

«Ուսուցման մեջ կարևոր նշանակություն ունի ոչ թե այն հումքը, որը տրվում է կոնկրետ հստության կամ կոնկրետ բովանդակություն ունեցող գիտելիքի տեսքով, այլ կարևորը ըստ սահմանված ուղղության աշակերտի ուժերի զարգացումն է»:

Դիմիտրի Ուզնաձե

Օգտագործված գրականություն

1. Պոլինովա Կ.Ն. <<Դպրոցականների նախագծային գործունեություն>>
2. Բուդլակ Ն.Վ. <<Հետազոտական գործունեության տարրերը մաթեմատիկայի դասավանդման ընթացքում>>